

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scientia universalis concionandi seu dictionarium morale - Cod. Ettenheim-Münster 88-91

J-O - Ettenheim-Münster 90

Richard, Jean

[S.l.], 1776

Orationes

[urn:nbn:de:bsz:31-110877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-110877)

Pater de la Colombiere Societatis Jesu, etiam quatuor
 edidit sermones, plenos pietate et unitione; primus est de morte,
 secundus de necessitate se ad eam preparandi, tertius de conditi-
 onibus et mediis hujus preparationis, quartus de periculo, cui se expo-
 nunt illi, qui usque ad extremum ad eam se preparare differunt.

O.
 Occasiones

Obligatio quam habemus fugiendi occasiones qua nos ad
 peccatum inducunt: bonus usus earum quam facere
 debemus, qua ad nostram salutem et perfectionem
 conferre possunt.

Sermo Primus.

Qui in Judaea sunt fugiant ad montes; et qui in tecto, non des-
 cendant tollere aliquid de domo sua. Matth. 24.

De Dominica 24.
 post Pentecost.

j.

Valde ordinaria Dei agendi ratio est, nos in diebus misericordiae
 sua monere de malis, quibus nos feriat in diebus ira sua, nisi expro-
 venire studeamus. Sacra Scriptura vocem suam comparat modo
tonitruum fragori, quod antequam descendat in aëre murrurat; et
modo suam erga nos agendi rationem aëri tenso, priusquam sa-
gitta ex eo vibratur.

Vox tonitruum in
 rota.

Abisti matruan-
 tibus te signa, ut
 fugiant à facie
 aris.

Diversa hodierni Evangelii circumstantiae id satis nobis ma-
 nifestant. Nihil terribilius, quam quod Iesus Christus nobis dicit
 de signis, quae ultimum iudicium praecedent. Non nisi de bellis,
 » procelis, inundationibus, tempestatibus loquitur. In illis afflic-
 » tionum diebus sol obscurabitur, luna non dabit lumen suum,
 » stella cadent de caelo, et virtutes caelorum commovebuntur. Va-
 » mulieribus praegnantibus vel nutriendis in diebus illis: erit
 » enim tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mun-
 » di usque modo, neque fiet.

Inaudita et proesta praedictiones opportunè à misericordia
 Dei factae, qui ~~us~~ horum omnium infortuniorum non alia ra-
 tione nos admonet, quam ut ea devitamus, nec similes resuris
 illis simus, qui aquis diluvii mox submergendi tranquilla be-
 bebant et comedebant, nec se in arcam recipere cogitabant; ut
 omnino contrariam agendi rationem incuntes, semper parati
 simus ad comparandum coram filio hominis, quando venerit.

21

Quomodo id faciemus, quaeritis? Audite Iesum Christum, qui
 id docet vos: Qui in Judaea sunt, ait, fugiant ad montes: et qui
in tecto non descendant tollere aliquid de domo sua.

Horum mysticorum verborum spiritualem quem continent
 sensum assequi conemur, nam non cum SS. Patribus duo hominum
 genera distinguamus; peccatores nampe iis figuratos, qui in Ju-
 daea erant, quando haec prima ira Dei signa apparebunt; et

justos alios idis hominibus significatos, qui à Judaea egressi jam in culmine tacti erunt.

Quid utroque dicemus? Ipsis cum Jesu Christo eandem viam salutis ostendemus, nampe ut à peccati occasionibus recedant. Dicemus primis: fugite, fugite; sedis enim peribitis: Qui in Judaea sunt fugiant ad montes. Secundis dicemus: vos qui jam supra tectum estis, ne inde descendatis, ut quidpià de domo vestra tollatis; sedis vobis idem ac aliis infortunium accersatis: Et qui in tecto, non descendat tollere aliquid de domo sua.

Fugite occasiones peccati si valitis recuperare gratiam quam amifistis, dicemus primis; ne vos istis occasionibus amplius implicetis, si gratiam quam recepistis conservare velitis, dicemus secundis. Prorsatio occasionum peccati, signum fuita conversionis; id in prima parte videbitis: prorsatio occasionum peccati, proximi relapsus, praesagium; id in secunda parte videbitis.

Quamvis peccatoribus nihil ita necessarium sit, quam vera conversio; nihil tamen ita seors. ambiguum est ac signa quae praebent suae conversionis. Si lacrymantur, si clamant; si etiam lacrymatus est, clamavit, et S. Scriptura de ipsius dolore non nisi de rugitu cujusdam speciei loquitur. Si peccata sua fatentur, idem fecere Saul et Hekan. Si à Deo misericordiam implorant, eique vita sua emendationem spondent; haec poenitentia signa in Judaeis se prodiderunt dicamne? ut statim ad materiam quam tracto veniam! Et si omnia conversionis signa in peccatore inveniantur, si proximas peccati occasiones prorsat, et si dum eas fugere potest, eis se denus implicat: dico, quod conversioni suae et peccatorum suorum remissioni formale ponat obstaculum.

Id etiamnum repeto, ut melius intelligar. Dico quod si Societates ac conventus, in quibus Deum mortaliter offendit, adhuc ipsi placent, si certa quaedam commercia renovat, ubi sibi sibi formè impossibile esse, ut non peccet, si se in pericula et laqueos, ubi tentationi succumbit, denus conjicit: tunc ipsius conversio non erit nisi fuita et chymarica conversio; cur? quia bona fide poenitens non est, prima ratio; quia non satisfait ei quod ab ipso Deus exigit, secunda ratio.

Et sanè statim primam rationem attingamus, ecce illa, quam mihi formo vari poenitentis, qualam S. Scriptura et SS. Patres nobis depingunt. Est, inquiunt, homo timidus ac sapiens, qui praeteritarum aberrationum suarum memor se cum inquietâ gerit vigilantiaâ circa ea, quae olim lapsus sui causa fuerat, homo, qui omnium bonorum pretiosissimum in fragili vase portans singulis momentis timet ne ad lapidam quemdam offendant, atque optimum

Divisio.

Parti ma
3.

4.

... etiam quoniam
... primis
... tectum
... de peccato
... se preparat
... occasiones
... quibus
... utem et perficiant
... et qui in tecto
... Math. 23
... nos in diebus
... habet in a
... suam comparat
... botin aere munit
... cui tenet, prae
... stantia id salu
... Jesus Christus
... dent. Non nisi
... loquitur. Si
... non dabit
... am commove
... bus in diebus
... on fuit ab
... oportune à
... otuniorum
... mus, ne
... regendi
... recipere
... auitas, semper
... inis, quando
... ubi Jesu
... agiant ad
... bone sua
... rituelam
... Patres
... eius figurate
... signe apper

Sapientis oculus
in capite ejus.

quam in eo Spiritus coelestis posuit liquorem effundat. Est, in-
quiunt, homo cujus oculi sunt in capite, ut eminens sibi immi-
nentia pericula videat, et qui omnia timet: homo, qui, prout
ait S. Augustinus, viam lubricam et limotam ambulat, in qua
nisi se firmè teneat, certò cadet; homo, qui periculosum mor-
bum vix elutatus, suà imprudentia in pejorem statum recidat,
nisi stomachi sui debilitati consulat, atque à cibis, qui
illum destruxerunt, absteineat.

Hujusmodi homini omnia sunt suspecta. Alii vivunt
tranquillè in iisdem conventibus, qui olim ipsis scandali
et lapsus causa fuerunt, illis cum Rege poenitente ait:
Discidite à me vos qui operamini iniquitatem: quoniam
exaudivit Dominus vocem flatus mei. Alii demò temera-
riam insant consortia cum altariis sexus parsonis, quarum agen-
di ratio et indulgentia ipsis continua est temptationis causa;
novit sine peccato contra civilitatis regulas ab iis recidere
memor, quemadmodum Simon Petrus, quòd olim mulier ipsum
ad turpam negationem induxerit.

Si haec ita sunt, quàm procul ergo ab acta poenitentia et
severitatis Evangelica vià remoti sunt ii, quos consortia, in
quibus innocentiam suam amisserunt, adhuc delectant; qui-
bus ea, quae maximos sanctos terrere, nullum terrorem in-
cutiunt, ac si non eadem cupiditates ipsis vincenda essent,
idem tantator debellandus, eadem rebelis caro in servitutem
redigenda esset?

5. Quia peccata sua confessi sunt, quibusdam momentis pro-
ces quamdam atque contritionis formulas recitaverunt: an sibi
imaginabuntur, quòd nihil amplius ipsis sit timendum?
et quòd ipsos demulset, non ultra ipsos sit demulsum, quòd
ipros sedurit, non amplius ipros seducturum sit; quòd ea-
dem objecta non eadem illicia pro ipsis sint habitura, aut quòd
erga haec objecta non eundem animi affectum sint habitura?

Abraham si sapiens es et fidelis, expelle Agar et Isma-
ëlem à domo tua. Ipsius conditio illam intra pudoris et ob-
servantia erga suam Dominam limites continuare debebat, sed
officiū sui oblita est. filius ancillae ludit cum filio liberae;
sed haec repundia non semper erunt repundia, postmodum
reputabuntur persecutio tantò periculosior quanto parvitas
et innocens esse videtur.

Intelligitis forte, quid dicere velim, scilicet quòd necessi-
tudines minimè suspecta, tamen suspecta sint vero poenitenti,

atque ad se ipsi ab iis magis timendum sit, in quibus se innocen-
tiam suam amisisse novit, quod anima adhuc tenera
facile molestat, quod creatura, quibuscum se divortium
truisse arbitratur, brevi fatalem artem, quam prius habue-
runt eam seducendi, resumant, atque per vestem sua car-
nis: prout de se ipso loquitur S. Augustinus: trahentes hinc
eam blanda compellant: an seris nos deserere vis?

Quid ergo tali poenitenti agendum est? nempe ut se quo-
dammodo de integritate cordis sui et sinceritate proposi-
tionum suorum securum praestet; ut sibi quamdam solitudi-
nis speciem faciat, ubi demoni et mundo januam claudens
in secreto Batram coelestem orat; ut sua seceptione creatu-
ris palam faciat, se nullum cum illis commercium amplius
habiturum, quod majori, quam hactenus fide cum Deo agere velit,
atque quidquid eveniat, firmiter decesserit, se periculis ipsum
offendendi non amplius expositurum.

Si ex hac prima ratione fuga occasionum peccati est necessa- 6.
ria, ex alia ipsa non minus necessaria videtur, quae in eo sum-
taxat consistit, ut videlicet poenitens se omnibus conditioni-
bus, quas Deus exigit, subjiciat, quod animam suam fidalem
efficiat, etque omnem se perdandi ansam tollat: verum qua-
nam sunt haec conditiones? Nihil huc nisi quae in sacris libris con-
tinentur, proferamus.

Quando Deus filius Israel Balastinam, quae erat idololatra- 7.
rum regio, promisit, haec ad eos locutus est: Prohibeo vobis, ne * Deut. 7.
cum eis sociatis connubia, ne filias vestras datis filiis eorum, nec
filias eorum accipiatis filiis vestris. In ipsorum regione invenie-
tis idola; sed ea comburatis, nullumque retinebitis. Sed quid Do-
mina, an saltam nobis non licebit pro nostris necessitatibus ser-
vare materias auri et argenti, ex quibus haec idola confecti sunt?
Non, inquit Deus, etiam vobis praecipio et prohibeo ne ea deside-
retis. Sed si populi isti sociabiles nobis viderentur, an non illorum
amicitia respondere possumus per aliquam honestam societatem?
Non, nullum cum iis inibitis foedus. Sed si volunt nobis reconciliari,
vel si a nobis petant auxilium in bellis, quae ipsis vicini principes
inferent, an non erga ipsos commiserationem aliquam habere
poterimus? Non, prohibeo vobis ne eorum misereamini. Non
inibis cum eis foedus et non miserabois eorum.

Si haec inhibitiones secundum verborum suorum rigorem su- 8.
mantur, mirae videri possunt; sed si in suo spirituali sensu su-
mantur, in iis inveniemus, quod summe probemus, et quo erudia-
mur. Enimvero quid aliud inde colligemus, nisi quod hac ratione

Deus populo suo omnem idololatriam et praetextum tollere voluerit: praetextum concubii, praetextum necessitatis, praetextum Incontinentiae, praetextum etiamnum charitatis et commiserationis.

Praetextum concubii: Si filios vestros in matrimonium filiabus gentilium dederitis, ipsos seducant, à mas cultu avertant, ut ipsos ad servandum Deis alienis inducant.

Praetextum necessitatis: Si idolis eorum in ignem conjecitis, pro vestris necessitatibus aurum et argentum, ex quibus facta fuere conservaveritis, tunc recordabimini ⁱⁿ vis ad quem illa fuerunt; et haec cogitatio ad me offendendum inducet. Volo ergo ut ea intus amiseri velut materias impuras, atque delestemini.

Praetextum Incontinentiae: Si ad honestatem, quam vobis exhibebunt, attendatis, religio vestra paulatim debilitabitur, non eritis amplius populus ille electus, qui praefere debet Creatorem creaturae; ipsorum commodis simul et vitiis servietis.

Praetextum charitatis et commiserationis: Si horum populorum sortem misereamini, vel eos lugere audiat, iracundiam erga ipsos habebitis indulgentiam; et ex servis Domini vestri evadent, atque vobis inat ipsis vincula, quibus vos constringent, fabricabitis.

9. Porro an non haec rationes respectu vestri, F: M: majorem vim in aliquo sensu habent; et an non praetextus, quos, ut in proximis peccati occasionibus tranquille permaneat, vobis affare placet, aequè parum admittendi sunt in nova lege, ac in antiqua?

An concubia vestra allegabitis? Equidem scis non esse licitum uxori vitiosum deserere maritum, nec marito se à matula uxore separare: sed scis, quòd sancti fieri possunt, corda sua ab alienando à vitiis illorum et idolorum, quorum et quarum consortium evitare ipsis est impossibile. Abigailis adhuc hodie dum habent suos Nabal, cujus conversionem suis precibus et persistentia à Deo obtinere possunt, prout sapienter haec mulier à Davide gratiam obtinuit pro suo bruto et insano marito. Jobos hodie adhuc affligit calamitas vivendi cum uxore superba, furibunda: sed eadem lex quae eos una simul manere jubet, illos monet, ut in tam magno Dei timore vivant, ne ipsa eos illum offendere cogant.

10. Quòd si necessitatis praetextum ad invicem velitis. Equidem ad illum quodammodo respici posse non diffiteor. Domestici, Dominae impudicae servitis, vicarii vel famuli, qui abiniquo exactore et usurario mercato conducti estis vicem vestram solo. E

quàm periculosa sunt haec occasiones! Sed memento te, salutem animae vestrae praefarendam esse omnibus temporalibus commodis; et dato, quòd in pravitatum domibus vestra christiana musica perficere non possitis, melius esse, ut eas deseratis, quàm ut pereatis; aurumque et argentum, quae ab his idolis proveniunt, vobis continua idololatria occasiones essent.

Si denique praetextu honestatis et decantiae uti volueritis: Equidem verum est, quòd obligationes Christiani et honesti viri non sint insociabiles: Sed non minus verum est, quòd haec iniquitates et obsequentiae saepe longius provehantur quàm credatur, atque hoc cum vestra interit, has occasiones fugere, ne virtus vestra sibi non satis constet, necnon innocentia vestra in eis pereat.

Hic adulescens, dicit aliquis, at haec puella ne tiquam mala fovant consilia: Si ipsorum agendi ratio aliquantò libera est, eò magis ingenua videtur, conveniunt invicem, et colloquuntur, eadem animi oblectationes capiunt sed sine ullo periculo; verum quàm timendum ne hi officio editus mutuique congressus non semper sint indifferentes! Quam timendum ne ab honestate ad mollem obsequentiam, ab obsequentia ad familiaritatem suspectam, à familiaritate ad tenerum amorem, ~~perveniant~~ et ad quid pejus perveniantur!

Quod uni placuerit, placebit et alteri; quòd haec malum judicaverit, id ille improbabat: erunt iudem animi affectus, eadem commodorum studia, eadem propensiones, et si temerarius Siches in Dinam nihil potest, ipsius cor emolliet et corrumpet: ineptia, nugae, facitiae, ingenii perspicuitas, morum Sympathia, arcanorum communicatio, haec omnia praeciosa sunt nomina; sed quis spondebit, quòd haec puella quae secundum mundum adeò sapit, etiam coram Deo sapiat?

Fortè charitas et commiseratio culpa liberabunt eos, qui innocentiae suae perniciosis occasionibus se implicant. Invidendum haud est, quin anima tenera et alienis calamitatibus commota affectus Deo grati sint? Verum quis nescit, primum ~~potest~~ Christianorum musicis esse, ut si ipsi placere cupiant, sui ipsorum misereantur, et ad ipsos aequè ac ad Judaeos haec verba dirigi, ne videlicet foedus cum salutis suae inimicis incant, nullamque illorum habeant commiserationem? Non in vobis cum eis foedus nec miserabaris eorum.

Quis noscit periculosissimam demonis tentationem esse, magnas virtutes hominibus proponere, ut magnis peccatis implerentur? quòd praetextus charitatis se clandestinis usurariarum consiliis se immisceat, et quòd quidam sub specioso titulo

miserere anima tua placens Deo

juvanibus viduis opam ferendi, atque earum commoda curandi se una cum ipsis comperint, prout animadvertit S. Hieronymus. Fugite ergo S. M. fugite occasiones peccati hac una ex primis legibus est, quam Deus vobis imponit, et nisi illa qua hac in re à vobis exigit satisfaciatis, conversionem vestram invaginariam efficitis. At sortè justis ac perfectis hac regulam sunt immunes, possuntque inter summa pericula innocentiam suam conservare. Error, Aud. Error, si pensatio occasionum peccati est in peccatoribus signum fictae conversionis, tunc ipsa est fatale deplorandi relapsus injuris praesagium.

Par. 2. da
13.

* Psal. 143. v. 1.

* Psal. 54. v. 7.
et 8.

Dantur in Religione quam profitemur, virtutes satis diversa. Dantur audaces et bellicose, quae cum peccato congruunt; dantur timidae, qui ab eo discedunt, illudque fugiunt. David de prioribus loquens Deo grates rependit*, quod domerit manus ejus ad praelium, et digitos ejus ad bellum; et de posterioribus differens, in fervore orationis suae exclamat*: Quis dabit mihi pannas sicut columbae et volabo, et requiescam; ecce elongavi fugiens et mansi in solitudine.

Facile credi potest, quod in diversis virtutum functionibus, quaedam sint pro peccatoribus et poenitentibus, aliae pro justis et perfectis.

Vos, qui quemadmodum Jonas, adhuc aquis naufragii humentis, ubi sine speciali Dei gratia periretis: vos, qui, minimum modo è sepulchro, in quo sicut Lazarus inclusi eratis, et quorum corpus velut suum non nisi partitentem odorem exhalebat, extracti estis: vos, qui prout Loth, omnipotentis avertis manu auxilio ex infelici Sodomam egressi estis, quam ignea et sulphurea pluvia in cineras redigit, fugite, sicam vobis, fugite et in montem vos recipite.

Frustra jactur
rate ante oca-
los pennatorum

Sed vos, qui è Judaea confinis egressi estis, atque non nisi ad perfectionem aspiratis; vos, qui è portu, in quo tranquille sedetis, agitati maris fluctus ad pedes vestros frangi cernitis, quin vos tangant. Vos, qui in bellis Domini exercitati, fraudes et malignitatem hostium vestrorum cognovistis, quid vobis timendum? Frustra rati jaciuntur ante eos, qui alas habent ad ea vitanda, et ~~quos~~ qui vix terram calcant. Frustra ad perfidiam tentantur subditi, qui Principi suo semper fideles extiterunt. In quocumque Deum sint consortio, et quocumque Deum commodum ipsis promittatur, nunquam aquas partes deserent.

Ita ~~id~~ id cadere, nisi obceptorum praesentia optimas etiam animos vehementer afficeret, nisi in S. Scriptura et in his

toris nostris inveniram maximos viros in luctuosas corruptelas prolapsos fuisse, nisi hiram, quod nemo primâ suâ ad gratias fidelitate invicta perseverantia donum unquam acquirere possit: Unde cum hæc omnia attentâ considero perfectissimis animabus dico, non ego sed Jesus Christus: Vos qui in culmine tacti estis, ne denudatis tollere aliquid de domo vestra.

Omnia fatalis relapsus timorem vobis injicere debent, si vos peccati occasionibus implicatis; infirmitas vestra et inconstantia, exempla et lapsus maximorum virorum, mala quæ sanum trahit temeraria et flagitiosa præsuntis.

Dico, vestra inconstantia et infirmitas; nec enim vobis imaginemini, quod quia conversi estis et justificati, immutabiliter status vestri felicitati sitis alligati, nec non gratia, quam recepistis cor ex naturâ suâ leve et inconstans ad bonum figat. Si hoc esset, inquit S. Prosper, nullum unquam justum videremus, qui se à sua cupiditate vincere, irâ abripi, voluptate emolliiri permetteret: nullum videremus, cujus patientia fatigaretur, vires debilitarentur, temperantia disturbaretur, charitas refrigeraret, fides ⁱⁿ apostariam vel secretam abrenunciationem degeneraret.

Ut ut quis conversus sit et justificatus, semper tamen est mutabilis et inconstans, et ad quemcumque perfectionis gradum anima aliqua pervenerit, si se spontâ periculo exponat, nullum sine innocentia tutum ægylum inveniet; ipsius virtus illam in periculo, quod quasivit, deserat. Titiones ad huc fumantes ignem sub cinere occultant. Januâ accendant, atque terribilia incendia iterum excitabunt. Subaria quibus involuta fuerat, adhuc mortis odorem exhalabunt; viva adhuc radices, quamvis arboris truncus excidus sit et aridus, surculos emittant, qui non nisi præcocos et insalubros quosdam fructus profereant.

Mundus ille, qui antea adeo periculosus videbatur, faciem mutabit in magis favente, quam sibi efformabit, idæ; occasiones illæ, quas reformidabat, non amplius eodem terrores incutient: imò mirabitur, quod ex tam exigua re tantos sibi fecerit scrupulos, et tandem tranquille et vix advertens labitur in precipitium.

Quot exempla! et hæc est secunda mea ratio: quot exempla adducere possem maximorum virorum, qui quia se temerariè periculo exposuerunt, in illo perierunt? Hic cerneratis Samsonem in sinu Dalila omnem suam amittere fortitudinem, cui eo magis diffidere debebat, quod malam ipsius fidem jam expertus fuisset. Cur perfidam hanc non vitabat, quæ ipsum jam deserat? Sed amabat periculum, et in eo perit.

Ibi videtis Davidem virum illum, quem sibi Deus secundum cor suum elegerat, ab officio discedentem eoque, ut adulterium et homicidium perpetraret: et si à patre ad filium transieramus, ad quamnam coecitatis et impietatis excessum pervenit Salomon, cò quòd se temere exposuerit?

* Serm. 16.
16.

Hinc multo cum iudicio advertit S. Petrus Chrysologus*, quòd una ex praecipuis demonis fraudibus, ut animam aliquam innocentiam suam amittere faciat, haec sit, ut scilicet occasionebus illis, quibus eam implicat, illam tentet. Sic. g. sciat te divitias amare, et tibi serato ait, haec divitas, quae tibi conveniunt, domus, quae tibi commoda est; divitias ostentat, ut avaritiam iritet. Si novit te libenter velle videri, tunc con-
fortius te implicat, ubi, cum vides mulieres magnificè ornatas, consilium capis eandem ac ipsa agendi personam, et forte splen-
didius te ornandi; ut inferat Superbiam, profert pompas. Si novit iram infra dominantem passionem tuam, et quòd ad mi-
nimum, quod te offendit, verbum accendat; opportune occa-
sionem praebet, ubi homines offendis, qui tibi displicent; unum
adversus alium exacerbatur, non sunt nisi rixae, imprecatio-
nes et blasphemiae.

17.

Verum praecipua ratio, quae nobis persuadet, quòd homo justificatus brevi relapsurus sit, si à tecto in quo est, descen-
dat, ut de domo sua aliquid tollat, provenit ab insanà praesumptione, pro cuius punitione moratur, ut Deus ipsum deserat. Multum spero ab illo, qui ad conservandam gratiam, quam recepit, dupli-
ci muro cor suum cingit, qualis erat murus ille, quo circumdatum erat sanctum Templum Hierosoly-
mis, in cuius summitate species quadam tuniculi visabatur, ut aves ab eo arcerentur, atque impederentur, ne super eum nidus suos construerent: Quamvis, inquam, nihil pro ipso tar-
tum sit, tamen multum spero à Dei misericordia, quae quamvis gratuita sit, beatos illos declarat, qui timent ac in conti-
nuà et inquietà vigilantia vivunt: Multum spero in humili praesensione, quam habeo, quòd sapientes haec praecautioes ipsi felicem in bono perseverantiam sint conciliaturae.

È contrario, cum vides alios in suis praestans meritis et bonis operibus confidentes; cum intueor eos dissipatà mente, oculis curiosis, et inconsideratis, imaginatione levi et errante vagari de objecto in objectum, sibi quae ex bonitate cordis sui, sicutum fabricare, quòd omnia tela, quae inimici eorum in ipsos vibra-
re valebunt, repellent; ausim dicere, eos non diu in suis bonis propositis perseveraturos, ipsorum virtutem non semper sustin-
turam esse eis, ad quae obsequentia, occasio, exemplum eos inducant. Socii avarorum, illorum appetitatem induent; bacchan-

tium Societatem diligentes, illorum intemperantiam imita-
buntur; Urvarios frequentantes, sibi imaginabuntur, quod ipso-
rum fraudes et injustitias nihil quod Lex Dei improbat contineant.

Si tua gratia, omni Deus, in periculis, in qua se conjiciunt,
eos deserat, tunc fiant bores cum vindicta cupidis, sacrilegi
cum Simoniacis, pertinaces cum obstinatis, arrogantes cum super-
bis, lascivi cum impudicis, impudantes cum insolentibus, cavilla-
tores cum maladiis: tales formas asument, quales loca et tem-
pora illis tribuent; sicut alii super theatrum expositi mille diver-
sas personas agent: imò saepe exteriora charitatis, suavitatis, tam-
perantiae, castitatis, devotionis, quas non amplius habebunt, con-
servantes, suâ hypocrisis corruptionem et malignitatem aliorum
superabunt.

Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, * Thren. c. 4.
dispersi sunt lapides Sanctuarii in capite omnium platearum? v. 1.

Namque quia homines qui in culmine tecti erant descenderunt,
ut aliquid tollerent de domo suâ. Aliquibus est defectus humili-
tatis et timoris; aliis defectus sapientiae et vigilantiae: omni-
bus defectus applicationis ad sua munera, et attentionis ad sane-
tam legem. Charitas ipsorum refrigit, ipsorum fervor vanisit,
lumen oculorum cordis fœmitas, virtus et robur ipsorum illos dese-
runt.

Cur non sibi ob oculos ponebant, quod gratia, qua nemini
debetur, minus adhuc illis dabatur, qui se periculo eam amit-
tendi voluntariè exponunt? quod perseverantia exigat animam

Cur non in memoriam suam revocabant tristitiam magnorum
virorum eorum sortem, qui quia se fatalibus occasionibus tra-
siderunt, in eis miserè perierunt? An sibi polliceri poterant,
se Samsonis fortiores fore, Davide castiores, Salomone sapientio-
res, Simone Patre constantiores, Judâ fidaliores? Nimis proceps
est, qui transire contendit, ubi conspexerit alium cecidisse:
vehementer in frans est, cui non insutitur timor, alio parante.

Simus ergo sapientiores. Recordamur, quod tutius sit
fugere periculum, quam nobis promittere illud cum honore
nos elapsuros; quod hîc temerariâ praeurbatione virtutem nos-
tram amittamus, ibi verò eam pio timore conservemus; quod
hîc nobis potentem et formidandum hostem accersamus, ibi
verò illius appropinquationem devitamus, atque ad illum via-
cendum nos comparemus.

Recordamur, quod caro, quam S. Scriptura foeus comparat,
brevis sit inflammanda, si scintilla quadam ei admoveatur;
quod linguam habeamus propensiores ad maledicendum quam
tacendum, manus promptiores ad occupandum aliena bona, quam
apertas ad dandum nostra; aures adulationibus et laudibus attentio-
res, quam veritatis et vitæ verbis; oculos curiosiores et dissipato-
res, quam caritatis et pietatis.

18.
prudentem et docilem, que sanctis
Domini manda-
tis obediens sit,
nec falsas mun-
di rationes,
lib. De Singu-
laritate Chri-
stianorum.
nec sedimentos
carnis vo-
luptates,
nec demulcen-
tes amoris pro-
prij fraudes
assultet. 9

Omnis caro
foeum.

tiores, quam temperatos et modestos, pudes leviores ad parcivire-
dos voluptatum conventus, quam ad auendendas Ecclesias nostras,
vel quorundam charitatis congregationes.

His generalibus infirmitatibus et malis proclivitatibus cor-
rupta natura nostra ne addamus imprudentiam et malitiam
personalem. Auferamus à contrario inimicis nostris omnes
nobis nocendi occasiones et media; sapienti et ordinatâ fugâ
conversionem nostram sinceram et nostram fidelitatem perseve-
rantem efficiamus, ut aliquando promissam nobis mercedem re-
cipere valeamus.

Occasiones.

Bonus usus, ad quem illas convertere debemus,
qua ad nostram salutem et perfectionem conferre
possunt.

Sermo secundus.

Filii hujus Sauli prudentiores filii levis in sua gene-
ratione sunt. Luce. 18.

Non semper piis bonorum et proborum exemplis, sed in-
terdum agendi ratione eorum, quorum vita alius perversa
est, Deus, qui varia adhibet media ut nos cultui et obsequio
suo ~~instigat~~ manipulat, nos nostra docere vult munera.
Non solum ii, quos S. Paulus domesticos fidei nuncupat, sed
etiam alii, qui ambulat in viis iniquitatis vel erroris
in consiliis Domini adhibentur ad nos animandos, vel pudore
suffundendos.

Si oportet e.g. nos ad agendum poenitentiam exhortari,
tunc Christus Dominus illam revocat, quam Ninivita egerunt ad
praedicationem Jona, atque populum istum contra nos sur-
recturum in die iudicii. Si nobis inspiranda est pia avidi-
tas audiendi. ^{exemplum} Sacrum verbum illudque ad proximum valen-
tendi, nobis proponit Regina idololatrica, quae de terris suis
egreditur, ut cum reverentia Salomonis oracula et monita
excipiat. Si nobis exprimendi sunt vera filii carae, cum
elogio fidam mulieris Chanaanicae et Centurionis commem-
morat, qui inter densissimas paganismi tenebras illu-
minati et dociles facti fuerunt. Si denique docendi ~~debemus~~
sumus, cum quamquam prudentia omnibus salutis occasioni-
bus nos uti oportet, quas ipsius misericordia nobis offert, nobis
significat media, quae adhibuit videri illi ad prevenien-
das molestas illas consecutiones, quas temeraria bonorum
Domini sui dissipatio ei auersere poterat. Nubem artem
calceos, ait intra se, mendicare erubescere, et alias nec expe-
rientiam, nec vires colendi terram habeo. Quid ergo faciam,
quando Dominus meus à villicatione me amovebit? oportet

Pro Dom. 8^{va}
post Pent.
20.